

Soạn bài: Nghị luận về một bài thơ, đoạn thơ

Hướng dẫn Soạn bài: Nghị luận về một bài thơ, đoạn thơ

Đối tượng của bài nghị luận về thơ rất đa dạng (một bài thơ, một đoạn thơ, hình tượng thơ, ...). Với kiểu bài này, cần tìm hiểu từ ngữ, hình ảnh, âm thanh, nhịp điệu, cấu tứ, ... của bài thơ, đoạn thơ đó.

Bài viết thường có các nội dung sau:

- Giới thiệu khái quát về bài thơ, đoạn thơ.
- Bàn về những giá trị nội dung và nghệ thuật của bài thơ, đoạn thơ.
- Đánh giá chung về bài thơ, đoạn thơ.

Luyện tập

Hãy phân tích đoạn thơ sau trong bài thơ *Trường Giang* của Huy Cận:

*Lớp lớp mây cao đùn núi bạc
Chim nghiêng cánh nhỏ bóng chiều sa
Lòng quê dợn dợn vời con nước
Không khói hoàng hôn cũng nhớ nhà*

1. Mở bài: Giới thiệu Huy Cận, bài thơ *Trường Giang* và đoạn thơ phân tích.

2. Thân bài

* Nêu hoàn cảnh sáng tác bài thơ, cảm xúc bao trùm bài thơ.

* Nội dung đoạn thơ bao quát cảnh và tình trong toàn bộ bài thơ

- Hai câu thơ đầu là bức tranh thiên nhiên vào lúc chiều tà.

+ Một nét vẽ mây núi hùng vĩ.

+ Một cánh chim nhỏ tựa như bóng chiều rơi xuống.

Thủ pháp tương phản giữa vũ trụ bao la với cá thể nhỏ nhoi làm nổi bật lên nỗi lòng người trong cảnh: cô đơn, nhỏ bé, chấp chới giữa cuộc đời.

- Hai câu sau thể hiện nỗi nhớ nhà, nhớ quê dâng ngập lòng người (tựa như con sóng bao phủ dòng sông). Đó là nỗi khát khao tìm một chỗ dựa cho tâm hồn cô đơn, trống trải (nó không phải là nỗi nhớ nhà thông thường của một người xa quê)

Nghệ thuật dùng từ láy âm "dợn dợn" lấy cái không có ở ngoài

cảnh (*không khói hoàng hôn*) để nói cái có ở lòng người (*nhớ nhà*).

* Đánh giá nội dung và nghệ thuật đoạn thơ

- Đoạn thơ nói lên được nỗi niềm bơ vơ, buồn bã của "*cái tôi*" trữ tình. Cảm xúc hướng về quê hương cũng là một cách gửi gắm nỗi niềm yêu nước thầm kín của nhà thơ.

- Bài thơ mang vẻ đẹp cổ điển ở hình thức ngôn ngữ, ở bút pháp tả cảnh, tả tình.